

„OTČE NÁŠ“ A ZNAK POKOJA

412/2015

www.inky.sk

22. 11. 2015

Duch a Kristus – náš vstup do Života Trojice – nové vzťahy, nová rodina

Katechizmus Katolíckej cirkvi hovorí: „*Duch uzdravuje a premeňa tých, čo ho prijímajú, pripodobňujúc ich Božiemu Synovi. Ovocie sviatostného života spočíva v tom, že Duch adoptívneho synovstva zbožštuje veriacich, lebo ich životne spája s jednorodným Synom, Spasiteľom*“ (KKC 1129). A kardinál Schönborn k tomu dodáva: „*Stát se „syny v Synu“: v tom spočíva zbožštení.*“ Všetko toto vyjadrovalo a súčasne aj uskutočňovalo premenenie v obrade sv. omše: to, čo sme priniesli na oltár ako obeť, sa premenilo mocou Ducha v Krista. Chlieb sa stal Kristovým Telom, v myslení a chápaní starých Hebrejov teda celým Kristom, Kristovou osobou... Víno sa stalo Kristovou Krvou, v ponímaní tohto termínu v hebrejskom význame samotným Kristovým životom. A pokiaľ sme k týmto darom pridali a skutočne na oltár položili aj samých seba? Potom sme aj my boli premenení. Vlastne... premenení sme boli už v krste, ako hovorí znova Schönborn: „*Pokřtěný člověk je dokonalou bytostí, „novým stvořením” (2K 5,17). Je zbožštěn.*“ Ale tento dar nám bol vtedy, hlavne ak sme boli pokrstení ako malé deti, ešte len darovaný. Musí však byť aj prijatý. My sami musíme dať svoj súhlas k tomu, aby sme sa sami stali celoplnou obeťou Bohu, aby bolo naše „*hrišne telo*¹ *zničené*“ (Rim 6,6 SSV), aby zhorelo práve tak ako oná starozákonná obeť – a aby sa tak na nás mohlo splniť ono: „*Neviete, že všetci, čo sme boli pokrstení v Kristovi Ježišovi, v jeho smrť sme boli pokrstení?*“⁴ *Krstom sme teda s ním boli pochovaní v smrť, aby sme tak, ako bol Kristus vzkriesený z mŕtvych Otcovou slávou, aj my žili novým životom.*⁵ *Lebo ak sme s ním zrástli a stali sa mu podobnými v smrti, tak mu budeme podobní aj v zmŕtvychvstaní.*⁶ *Ved' vieme, že náš starý človek bol s ním ukrižovaný, aby bolo hrišne telo zničené, aby sme už neotročili hriechu.*⁷ *Lebo kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu.*⁸ *Ale ak sme zomreli s Kristom, veríme, že s ním budeme aj žiť*“ (Rim 6,3-8 SSV). Ak sme sa teda v obetovaní skutočne darovali Kristovi, zomreli sebe, aby sme boli premenení v Neho – potom sme práve prijali Ducha Svätého, ktorý do nás prichádza presne túto premenu urobiť, ako svedčí Písmo: „*Ak Duchom umŕtvujete skutky tela, budete žiť.*“¹⁴ *Ved' všetci, ktorých vedie Boží Duch, sú Božími synmi*“ (Rim 8,13-14 SSV) a inde: „*Pánov Duch nás premeňa na taký istý, čoraz slávnejší obraz [Krista]*“ (2 Kor 3,18 SSV). Presne tomuto prijatiu Ducha v kresťanstve hovoríme „*Krst v Duchu Svätom*“: „*Filoxenus [z Mabbugu, cirkevný otec] hovorí o dvoch krstoch, o jednom prijatom v detstve a o druhom prijatom o niekoľko rokov neskôr. Toto delenie by sa mohlo aj nesprávne chápať, lebo Filoxenus v podstate verí, že "druhý krst" je len neskoršou aktualizáciou prvého. O prvom krste hovorí: "Naším krstom je Duch Svätý." Životom podľa evanjelia, vzdávaním sa seba samých dozrieva vnímanie Božského života, ktorý nám bol daný pri prvom krste, ale ktorý sme vtedy nepocítili, v "opravdivú skúsenosť poznania Ducha" pri druhom krste*“ (Kilian McDonnell, George T. Montague: Rozdúchavanie plameňa).

V tej chvíli sa teda skutočne stávame „synmi v Synovi“, stávame sa Kristom, na ktorého sme „naštepni“ ako na ušľachtilý vinič, ako to hovorí On sám: „*Ja som vinič, vy ste ratolesti*“ (Jn 15,5 SSV). Od tej chvíle platí to, čo hovorí bl. Izák de Stella: „*Ako hlava a telo jedného človeka sú jeden človek, tak aj Syn Panny a*

jeho vyvolené údy sú jeden človek a jeden Syn človeka. Písmo hovorí: „Celý a úplný Kristus je hlava a telo.“ Ved' všetky údy dohromady sú jedno telo a ono so svojou Hlavou je jeden Syn človeka; on s Božím Synom je jeden Boží Syn, on s Bohom je jeden Boh. Teda celé telo s Hlavou je Syn človeka i Boží Syn i Boh. Odtiaľ je aj to: „Otče, chcem, aby aj oni boli jedno s nami, ako sme ja a ty jedno.“ A tak podľa tohto významného chápania podloženého Písmom ani telo bez Hlavy ani Hlava bez tela ani Hlava a telo bez Boha nie je celý Kristus. Preto i všetko s Bohom je jeden Boh; ale Boží Syn je s Bohom prirodzene; Syn človeka je s ním osobne a jeho telo je s ním sviatostne. Teda veriace a rozumom obdarené Kristove údy môžu o sebe pravdivo povedať, že sú tým, čím je on sám, aj Božím Synom aj Bohom. Lenže čím je on prirodzenosťou, tým sú oni pridružením. Čím je on plnosťou, ony sú účasťou. A napokon, čím je Boží Syn zrodením, tým sú jeho údy adopciou, ako je napísané: „Dostali ste Ducha adoptívneho synovstva, v ktorom voláme: Abba, Otče!“ Podľa tohto Ducha „dal im moc stať sa Božími deťmi“, aby sa každý z nich od toho, ktorý je „prvorodený medzi mnohými bratmi“, naučil hovoriť: „Otče náš, ktorý si na nebesiach.“ A inde: „Vystupujem k môjmu Otcovi a vášmu Otcovi.“ A mocou toho Ducha, z ktorého sa z lona Panny narodil Syn človeka, naša Hlava, aj my sa znova rodíme z krstného prameňa ako Božie deti, ako jeho telo.“ Ak sme teda v Kristovi, všetko, čo sa vzťahuje na Krista a platí o Kristovi, platí a vzťahuje sa aj na nás s tým jediným rozdielom: On to má sám zo seba, my sme to dostali darom. Ale tým všetky rozdiely končia. Prijatím Ducha Svätého sme sa Kristom skutočne stali. Stojíme teraz na Jeho mieste, aby sme žili Jeho život a vstúpili do jeho vzťahov. Sme predsa „Kristovi spoludedičia“ (Rim 8,17 SSV)!

Liturgia túto skutočnosť, že sme sa naozaj a skutočne stali Kristom so všetkým, čo z toho vyplýva, vyjadruje v dvoch obradoch:

MODLITBA OTČE NÁŠ:

Keď Ježiš hovorí: „*Nik nepride k Otcovi, iba cezo mňa*“ (Jn 14,6 SSV), myslí to doslova, nielen nejakou obrazne ako že „cez moju nauku“, či „cez moje vykúpenie“ a pod. Myslí to presne tak, ako konštatuje Pavol „*skrze neho máme obaja v jednom Duchu prístup k Otcovi*“ (Ef 2,18 SSV). „*V ňom,*¹¹ *ved' v ňom sme sa stali dedičmi*“ (Ef 1,10-11 SSV). A zase: „*ste mŕtvi hriechu a žijete Bohu v Kristovi Ježišovi*“ (Rim 6,11 SSV), „*Boží dar je večný život v Kristovi Ježišovi*“ (Rim 6,23 SSV), „*už niet odsúdenia pre tých, čo sú v Kristovi Ježišovi*“ (Rim 8,1 SSV) a pod. Všimli sme si? Všetko nám Boh dáva v Ježišovi. V ňom. A tak, keď nás Duch konečne spojí s Kristom a my sa s Ním stávame jedno Telo a jeden Duch, tak sa konečne stávame „synmi v Synovi“. A v ňom, jedine v ňom, je Boh konečne a naplno aj našim Otcom! Tak, ako hovorí Ježiš: „*Ani Otcem nevolajte nikoho na zemi, lebo len jeden je váš Otec, ten nebeský*“ (Mt 23,9 SSV). Prijatím Ducha sme boli spojení s Kristom, ponorení do Krista a v ňom adoptovaní. Pavol hovorí: „*Preto odteraz nepoznáme nikoho podľa tela*“ (2 Kor 5,16 SSV). Doteraz sme žili v telesnej rodine, kde sme mali otca a matku a súrodencov a strýkov a tety a netere a synovcov... Ale teraz, teraz sme „*novým stvorením*“ (2 Kor 5,17 SSV), sme Kristom. Sme tak v Kristovi adoptovaní do novej rodiny, Božej rodiny, rodiny Trojice! Máme v Kristovi nového a navždy už len jediné-

¹ znova v tom význame slova, aký má v hebrejskom myslení, ktoré nerozlišuje v človekovi hmotné telo a nehmotnú dušu, ale pre ktoré človek rovná sa telo a telo rovná sa človek, úplne celý.

ho Otca a tým je Boh. Všetci ostatní – doteraz otcovia a matky a strýkovia a tety, ale aj pre nás cudzí ľudia z iných rodín, ktorých sme za príbuzných a pokrvných, dokonca ani za priateľov, či známych doteraz nepovažovali – sa odteraz stávajú už len jedným: našimi bratmi a sestrami, súrodencami v tejto novej rodine, či už nájdenými (ak uverili, obrátili sa a prijali v krste Duchu Svätého), alebo ešte stratenými, ale už len a jedine súrodencami: „*vy všetci ste bratia*“ (Mt 23,8 SSV). A puto, ktoré nás takto navzájom spája, je mocnejšie, než akékoľvek pozemské pokrvstvo, pretože nás spája Telo a Krv samotného Ježiša Krista a sme tak v tom najplnšom zmysle slova skutočne *pokrvnými*.

ZNAK POKOJA

Toto potom vyjadruje znak pokoja: „*Pokoj a bratská láska nech je medzi nami!*“ V tomto geste akoby sme sa náhle zobudili z poblúznenia hriechom, náhle si uvedomili, že tí ľudia okolo mňa – to nie sú nejakí *cudzí* ľudia, dokonca ani len nejakí „známi“, či „priatelia“. Sú to naši súrodenci, naša skutočná, opravdivá a jediná rodina! Ba viac, v Kristovi sme dokonca *jedným* Telom, jedinou bytosťou: „*My mnohí sme jedno telo v Kristovi a jednotlivito sme si navzájom údmi*“ (Rim 12,4-5 SSV). A tak si padáme okolo krku, objímame sa, so slzami v očiach a so srdcom tlčúcim a voláme: „*Pokoj a bratská láska nech je medzi nami!*“ A je zahodno sa pri tomto volaní ešte chvíľku zastaviť:

POKOJ: V hebrejskom myslení slovo pokoj, *šalom*, má význam dovŕšenosti a dokonanosti, o ktorých vraví Genesis: „*V siedmy deň Boh skončil svoje diela, ktoré urobil. A v siedmy deň odpočíval od všetkých diel, ktoré urobil.*“³ *I požehnal siedmy deň a zasvätil ho, lebo v ňom odpočíval od všetkých diel, ktoré Boh stvoril a urobil!*“ (Gn 2,2-3 SSV). V skutočnosti tento deň ešte nenastal, pretože dielo stvorenia sveta a zbožštenia človeka ešte nie je dovŕšené: „*Ježiš im povedal: "Môj Otec pracuje doteraz, aj ja pracujem."*“ (Jn 5,17 SSV). Ale súčasne je tu prítomný ako otvorená brána do Kráľovstva, do Neba a my sme povolaní vstúpiť do tohto Božieho Pokoja: „*Bojme sa teda, aby azda o niekom z vás neplatilo, že zaostal, kým trvá prisľúbenie, že možno vojsť do jeho pokoja! ... A do pokoja vchádzame my, čo sme uverili ... Usilujme sa teda vojsť do onoho pokoja*“ (Hebr 4,1.3.11 SSV). Ak si teda želáme, aby medzi nami vládol „*Pokoj*“, tak si želáme, aby medzi nami vládla úplná a dovŕšená svätosť a dokonalosť, aby v každom z nás i vo vzťahoch medzi nami zavládli konečne tie vzťahy a tá dovŕšenosť, ktorá je vlastná Nebu. Takže, nie je to len želanie (ako by to v slovenčine vari vyznievalo), aby sme sa nehádali a nažívali v mieri a v pokoji. Je to želanie, túžba, aby odteraz medzi nami vládli nebeské vzťahy, život podľa nebeských meradiel – a súčasne aj sľub, ktorým sa zaväzujeme, že odteraz budeme k ostatným pristupovať už nie podľa „*tela*“, čiže podľa ľudských meradiel sveta, ale podľa „*ducha*“, podľa noriem a kritérií a štandardov Božích, Božej svätosti a dokonalosti. A to znamená...:

BRATSKÁ LÁSKA: Ako hovorí Katechizmus: „*Posledný cieľ celého Božieho poriadku spásy je, aby stvorenia vstúpili do dokonalej jednoty Najsvätejšej Trojice. Ale už teraz sme povolaní na to, aby v nás prebývala Najsvätejšia Trojica.*“ (KKC 260). A to sa deje v Cirkvi, ktorá je „*ľud zhromaždený jednotou Otca a Syna a Duchu Svätého*“ (KKC 810). A to znamená, že medzi jej členmi, jej údmi, vládne opravdivá krajná Trojičná láska, o ktorej hovorí Ježiš ako o jedinom výslovnom a novom prikázaní, ktoré nám dáva a súčasne jedinom kritériu toho, či sme do Božieho Pokoja vošli, alebo nie, či sme súčasťou Jeho samotného v Tele Cirkvi, alebo nie, keď hovorí: „*Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vy vzájomne milovali, ako som ja miloval vás.*“³⁵ *Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať*“ (Jn 13,34-35 SSV). A aby sme ani na okamih nezapochybovali, k akej krajnej, bezvýhradnej a bezpodmienečnej láske sme volaní, Písmo dodáva: „*Čo*

je láska, poznali sme z toho, že on položil za nás svoj život. Aj my sme povinní dávať život za bratov“ (1 Jn 3,16 SSV). A presne toto je Cirkev: rodina súrodencov, ktorí sa navzájom milujú až na smrť po vzore Krista a preto „*predbiehajú sa vzájomne v úctivosti*“ (porov. Rim 12,10 SSV) a „*nesú si vzájomne bremená*“ (porov. Gal 6,2 SSV) a „*slúžia si navzájom ako dobrí správcovia mnohotvárnej Božej milosti*“ (porov. 1 Pt 4,10 SSV), pretože sa rozhodli vziať smrteľne vážne Ježišov vzor a výzvu, že opravdivý kresťan „*bude vaším sluhom, ako ani Syn človeka neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť a položiť svoj život ako výkupné za mnohých*“ (porov. Mt 20,27-28 SSV). Presne toto si želáme a k tomu sa opäť tým podaním rúk sami za seba aj slávnostne a verejne zaväzujeme!

A prečo? Práve preto: V *bohoslužbe slova* sme totiž prijali zvest o novej identite Božích detí, ktorú nám Boh v Kristovi ponúka. *Vyznaním viery* sme sa pre ňu rozhodli. V *obetovaní* sme sa Bohu úplne odovzdali, zomreli sme sebe, aby sme odteraz žili po novom, podľa Boha a pre Boha. Prijali sme Duchu Svätého, aby sme v *premenení* boli úplne pretvorení v Krista a zjednotení s Kristom. A teraz sme povstali z popola starého človeka ako nové stvorenia, žijúce Kristov život svätosti a lásky, žijúce Kristove vzťahy, vnášajúc tento život a tieto vzťahy aj medzi seba navzájom a vytvárajúc tak v Kristovi zo seba Cirkev – Božiu rodinu uprostred sveta, žijúcu už tu a teraz Boží blažený Trojičný život dokonalej, nesebeckej, slobodnej, radostnej, všetko darujúcej lásky opravdivých detí Božích v Kristovi. Amen!

Váš Inky

ZHRNUTIE NA ZAPAMÄTANIE SI:

- v Duchu Svätom, ak sme Ho prijali, sme boli premenení v Krista a stali sme sa Kristom, úplne jedno s Ním.
- Odteraz čo platí na Krista, platí aj na nás.
- V Kristovi tak Kristov Otec je aj našim Otcom, skutočným a jediným. V liturgii to vyjadruje modlitba *Otče náš*.
- V Kristovi Ježišovi Kristova pozemská rodina – Cirkev – je odteraz aj našou jedinou a jedinou opravdivou a skutočnou rodinou, našimi jedinými súrodencami a pokrvnými, ktorých odteraz máme. V liturgii to vyjadrujeme *znakom pokoja*.